

PETER EDLEF NISSEN

# **MED GUD TIL FASTE**

Fem perspektiver

# INDHOLD

Forord	7
<b>1. Husk, menneske, at du er støv</b>	9
<b>2. Faste med Gud Fader</b>	19
<b>3. Faste med Gud Søn</b>	29
<b>4. Faste med Gud Helligånd</b>	39
<b>5. Livets brød</b>	51
Om forfatteren	61

## FORORD

Giv mig indsigt i dine forordningers vej,  
så jeg kan grunde over dine undere  
(Sl 119,27).

Mange lutherske kristne har det svært med fastetiden. Luther selv var forbeholden over for faste, og vi kan da også let forbinde det med gerningsretfærdighed og livsfornægtelse. Det behøver imidlertid ikke være sådan, og vi har da også beholdt fastetiden som en fast og langvarig del af kirkeåret. I forhold til at fordybe sig i Guds ord er der potentiale i fasten, og disse refleksioner er skrevet som en hjælp til at holde en opbyggelig luthersk fastetid, hvor en sund kropslig fastepraksis knyttes tæt sammen med det at lade Guds ord arbejde i sindet.

De fem afsnit er en bearbejdet udgave af undervisningen fra en retræte afholdt i fastetiden.

Kapitel 1 er forbundet med gudstjenesten askeonsdag, og kapitel 5 er tanker i forbindelse med evangeliet til midfaste søndag (anden tekstrække). De tre øvrige dele er fasterefleksioner knyttet til aspekter af Gud: Fader, Søn og Helligånd. Det er mit håb, at refleksionerne på den måde får et trinitarisk fokus, hvorved der også er plads til at medtænke andre kirkelige traditioner i overvejelserne.

De fem afsnit er velegnede til at læse i fastetiden: det første til askeonsdag og de øvrige fire fordelt på søndage gennem fastetiden. De kan også fint fungere som inspirerende læsning på en personlig retræte uanset årstiden. Spørgsmålene efter hvert afsnit er tænkt som en hjælp til personlig eftertanke.

*Peter Edlef Nissen*  
*Kolding, november 2024*

# 1

## **HUSK, MENNESKE, AT DU ER STØV**

Askeonsdag er den første dag i fasten, og det er et oplagt sted at begynde, når man arbejder med spørgsmålet: Hvilket perspektiv skal vi have på fasten? Det hjælper os nemlig til at forholde os til, hvordan vi kan bruge fasten og den årlige fastetid.

Det særlige ved askeonsdag er traditionen med at få strøget aske i håret eller på panden, mens der siges: "Husk, menneske, at du er støv. Omvend dig og tro på evangeliet." Det er en tilbageføring til et centralt udgangspunkt.

Askeonsdag handler om det kristne menneskesyn. Det er et godt udgangspunkt for fasten, og det vil jeg fokusere på i det følgende.

Nogle tror, at faste handler om at være hård ved sig selv – at fornægte sine legemlige behov til fordel for en højere erkendelse. Der er noget om det, men vi er i vores kultur stærkt præget af først og fremmest en græsk og dernæst en østlig tænkning om krop og ånd. Det gør let vores tænkning skæv. For så bliver fasten primært et middel til at forsøge at frigøre sig fra kroppen til fordel for sjæl og ånd.

Det er ikke en kristen indstilling, for her hører krop og sjæl sammen. Problemet ved denne tankegang er også, at den kan skabe selvløshed eller selvhad. Jeg duer ikke. Jeg er underlegen i forhold til de andre. Min krop er grim, sløv og besværlig. Nu skal den straffes.

Selvom vi kan fristes til at forstå syndefaldsberetningen i 1 Mos 3 på den måde, får vi også dér et andet perspektiv på kroppen. Adam og Eva bliver ramt både i deres ånd og på deres krop, fordi de syndede (satte sig op imod Gud). Eva får at vide, at svangerskabet vil blive plagsomt, og Adam vil opleve kamp og besvær med arbejdet: “I dit ansigts sved skal du spise dit brød” (1 Mos 3,19).